

Spis treści

Wstęp.....	3
Wskaźniki stosowane w monitoringu	4
Analiza bezrobocia wg zawodów w powiecie łęczyńskim	6
Stan bezrobocia w powiecie łęczyńskim w latach 2008 – 2013	6
Zawody bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Łączna	7
Długotrwale bezrobotni.....	11
Analiza ofert pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wg zawodów.....	13
Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych	17
Zawody deficytowe	17
Zawody nadwyżkowe.....	18
Zawody wykazujące równowagę	21
Podsumowanie	22

Wstęp

Opracowywanie analiz rynku pracy, w szczególności prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz.U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm.)

Termin **monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych** oznacza proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno- zawodowym oraz formułowania na tej podstawie wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Termin **zawód deficytowy** określa zawód, na który na rynku pracy panuje większe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Termin **zawód nadwyżkowy** określa zawód, na który panuje na rynku mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Źródło informacji do sporządzenia niniejszego opracowania stanowiły:

- aplikacja informatyczna opracowana przez firmę Computerland według zaleceń metodycznych do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych Departamentu Rynku Pracy w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej,
- sprawozdania MPiPS-01 („Sprawozdanie o rynku pracy”) za rok 2008-2013,
- załącznik nr 2 do sprawozdania MPiPS-01 „Sprawozdanie o rynku pracy” („Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy i oferty pracy”) i załącznik nr 3 („Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności”) za 2013 r.

Wskaźniki stosowane w monitoringu

1) Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w zawodzie k ($\bar{N}_I^k$)

$$\bar{N}_I^k = \bar{B}_I^k - \bar{O}_I^k \quad (1)$$

gdzie:

$\bar{B}_I^k$ - średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w ciągu danego roku,

$\bar{O}_I^k$ - średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w ciągu danego roku,

przy czym wielkości te są obliczane według wzorów:

$$\bar{B}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^{12} B_i^k}{12} \quad (2)$$

$$\bar{O}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^{12} O_i^k}{12} \quad (3)$$

gdzie:

B_i^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w i -tym miesiącu w zawodzie k

O_i^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w i -tym miesiącu w zawodzie k

2) Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów k ($W_{n,I}^k$)

$$W_{n,I}^k = \frac{\bar{O}_I^k}{\bar{B}_I^k} \quad (4)$$

gdzie:

$\bar{O}_I^k$, $\bar{B}_I^k$ są określone wzorami (2) i (3)

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,I}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,I}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$W_{n,I}^k > 1,1$ to zawody deficytowe

3) Wskaźnik szansy uzyskania oferty w zawodzie k ($W_{s,I}^k$)

$$W_{s,I}^k = \frac{\overline{PO}_I^k}{\overline{PB}_I^k} \quad (5)$$

gdzie:

$\overline{PO}_I^k$ - średnia miesięczna liczba ofert pracy w zawodzie k w roku, będąca w dyspozycji powiatowego urzędu pracy, obliczana według wzoru:

$$\overline{PO}_I^k = \frac{PO_{t-1}^k + O_I^k}{12} \quad (6)$$

przy czym

PO_{t-1}^k - liczba ofert pracy w zawodzie k, będąca do dyspozycji powiatowego urzędu pracy w końcu poprzedniego roku (t-1)

O_I^k - liczba ofert pracy w zawodzie k, zgłoszona do powiatowego urzędu pracy w ciągu danego roku

oraz

$\overline{PB}_I^k$ - średni miesięczny poziom rejestrowanego bezrobocia w zawodzie k w roku obliczany metodą uproszczoną według wzoru:

$$\overline{PB}_I^k = \frac{PB_{t-1}^k + PB_I^k}{2} \quad (7)$$

przy czym:

PB_{t-1}^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w końcu poprzedniego roku,

PB_I^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w końcu danego roku.

4) *Wskaźnik długotrwałego bezrobocia w zawodzie k* ($W_{d,I}^k$)

$$W_{d,I}^k = \frac{B_{d,I}^k}{B_I^k} \cdot 100\% \quad (8)$$

gdzie:

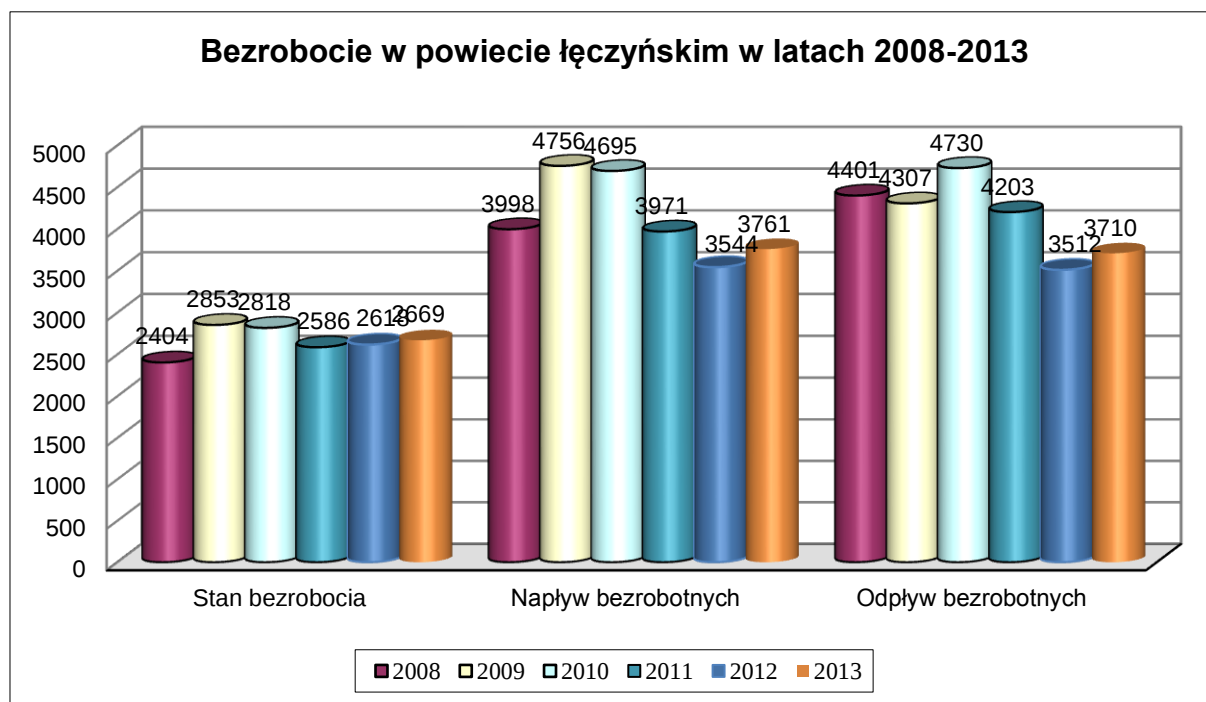
$B_{d,I}^k$ - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, według stanu w końcu danego roku,

B_I^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k według stanu w końcu danego roku.

Analiza bezrobocia wg zawodów w powiecie łęczyńskim

Stan bezrobocia w powiecie łęczyńskim w latach 2008 – 2013

W powiecie łęczyńskim w końcu 2013 r. zarejestrowanych było 2669 osób bezrobotnych. Liczba ta była wyższa niż przed rokiem o 51 osoby tj. o 1,9 %. W ciągu roku poprzedniego odnotowano wzrost o 1,2%.

W ciągu 2013 r. do ewidencji bezrobotnych włączono 3761 osób. Jest to liczba o 6 % większa niż w roku poprzednim, ale mniejsza niż w latach wcześniejszych: (o 5 % w stosunku do roku 2011 oraz o 20 % w stosunku do roku 2010).

W nieznacznym stopniu w skali roku, tj. o 6 % zwiększyła się liczba bezrobotnych wyłączanych z ewidencji PUP Łączna (w poprzednim roku odnotowano spadek o 16 %).

Z powyższych danych wynika zatem, że w 2013 wzrósł nieznacznie poziom bezrobocia, ale także liczba osób rejestrowanych w ewidencji tutejszego urzędu jak i wyłączanych z niej osób.

Najczęstszą przyczyną utraty statusu osoby bezrobotnej było podjęcie pracy oraz niepotwierdzenie gotowości podjęcia pracy. Podjęcia pracy stanowiły 45 % wyłączeń z ewidencji osób bezrobotnych PUP Łączna w 2013 r. Szczegółowe dane liczbowe dotyczące przyczyn wyłączeń z ewidencji bezrobotnych przedstawia poniższa tabela.

Tab. 1 Wyłączenia z ewidencji bezrobotnych w 2013 r.

Przyczyna wyłączenia z ewidencji osób bezrobotnych:	Liczba osób	% ogółu
<i>podjęcia pracy</i>	1670	45 %
<i>rozpoczęcie szkolenia, stażu, prac społecznie użytecznych</i>	382	10 %
<i>niepotwierdzenie gotowości podjęcia pracy</i>	1015	27 %
<i>rezygnacja</i>	312	8 %
<i>odmowa przyjęcia propozycji pracy</i>	56	2 %
<i>nabycie praw emerytalnych lub rentowych lub prawa do świadczenia przedemerytalnego</i>	97	3 %
<i>Inne.</i>	178	5 %
Ogółem	3710	100 %

Zawody bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Łęczna

Spośród ogólnej liczby osób bezrobotnych (2669 osób) pozostających w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Łęcznej w końcu 2013 roku.

- 1897 osób, tj. 71 % bezrobotnych posiadało zawód wyuczony lub wykonywany;
- 772 osoby, tj. 29 % bezrobotnych nie posiadało zawodu, co oznacza, że brak kwalifikacji zawodowych lub co najmniej półrocznego doświadczenia w danym zawodzie.

Tab.2 Zawody najczęściej występujące wśród bezrobotnych pozostających w rejestrze w końcu roku

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety	Bezrobotni absolwenci-razem	Bezrobotni absolwenci-kobiety	Bezrobotni powyżej 12 m-cy-razem	Bezrobotni powyżej 12 m-cy-kobiety
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-	-6-	-7-	-8-	-9-
1)	"522301"	Sprzedawca*	100	100	1	1	31	31
2)	"331403"	Technik ekonomista*	61	55	5	5	20	19
3)	"931301"	Robotnik budowlany	49	0	0	0	21	0
4)	"711202"	Murarz*	42	0	0	0	12	0
5)	"722204"	Ślusarz*	41	2	0	0	18	0
6)	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	38	24	5	4	4	2
7)	"242217"	Specjalista administracji publicznej	33	29	2	2	3	3
8)	"322002"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	33	25	2	2	10	8
9)	"753303"	Szwaczka	31	31	0	0	13	13
10)	"512001"	Kucharz*	31	26	0	0	9	8

11)	"514101"	Fryzjer*	27	24	2	2	5	4
12)	"235107"	Pedagog	26	26	2	2	7	7
13)	"411004"	Technik prac biurowych*	26	24	0	0	7	7
14)	"911207"	Sprzątaczką biurową	25	25	0	0	6	6
15)	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	25	0	11	0	2	0
16)	"522304"	Sprzedawca w branży spożywczej	24	24	0	0	7	7
17)	"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	23	20	1	0	9	9
18)	"522303"	Sprzedawca w branży przemysłowej	21	19	4	4	2	2
19)	"331402"	Technik agrobiznesu*	21	15	2	2	5	5
20)	"311703"	Technik górnictwa podziemnego*	21	0	7	0	0	0
21)	"753105"	Krawiec*	19	19	0	0	3	3
22)	"513101"	Kelner*	19	15	0	0	5	4
23)	"811101"	Górnik eksploatacji podziemnej*	19	0	1	0	2	0
24)	"432103"	Magazynier	18	7	0	0	6	2
25)	"351203"	Technik informatyk*	18	6	4	0	2	2
26)	"314205"	Technik ogrodnik*	17	9	0	0	6	3
27)	"751201"	Cukiernik*	16	14	2	2	3	3
28)	"263102"	Ekonomista	16	10	0	0	5	4
29)	"515303"	Robotnik gospodarczy	16	8	0	0	5	3
30)	"228301"	Fizjoterapeuta	15	13	4	3	3	3
31)	"311504"	Technik mechanik*	15	0	2	0	1	0

Z przedstawionych powyżej danych, wynika, że najczęściej występującym wśród zarejestrowanych bezrobotnych jest zawód „Sprzedawca”, który odnotowano u 5,3 % osób posiadających zawód, przy czym jego przedstawicielami były wyłącznie kobiety. Blisko jedna trzecia bezrobotnych kobiet posiadających ten zawód to osoby długotrwale bezrobotne. Jest to jednocześnie zawód najczęściej posiadany przez osoby pozostające w rejestrze pow. 12 miesięcy.

Kolejnymi pod względem liczebności zawodami są:

- Technik ekonomista*
- Robotnik budowlany,
- Murarz*,
- Ślusarz*.

Zawody te dominują także wśród bezrobotnych pozostających w rejestrze dłużej niż 12 m-cy.

W poniższej tabeli (Tab. 2) przedstawiono zawody najczęściej występujące u osób rejestrowanych (włączanych) do ewidencji bezrobotnych PUP Łączna w ciągu 2013 r.

Tab.3 Zawody najczęściej występujące wśród bezrobotnych włączanych do ewidencji PUP w ciągu roku

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety	Bezrobotni absolwenci-razem	Bezrobotni absolwenci-kobiety
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-	-6-	-7-
1	"522301"	Sprzedawca*	111	106	4	4
2	"331403"	Technik ekonomista*	69	59	19	17
3	"242217"	Specjalista administracji publicznej	55	46	11	9
4	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	53	0	15	0
5	"931301"	Robotnik budowlany	53	0	2	0
6	"711202"	Murarz*	52	0	0	0
7	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	51	24	5	4
8	"514101"	Fryzjer*	46	44	9	9
9	"722204"	Ślusarz*	41	2	3	0
10	"235107"	Pedagog	40	39	6	6
11	"322002"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	38	28	5	5
12	"522304"	Sprzedawca w branży spożywczej	37	35	1	1
13	"311703"	Technik górnictwa podziemnego*	33	0	21	0
14	"911207"	Sprzątaczką biurową	31	31	1	1
15	"512001"	Kucharz*	30	21	0	0
16	"753303"	Szwaczka	29	29	0	0
17	"932911"	Robotnik	29	21	1	0

		pomocniczy w przemysle przetwórczym				
18	"351203"	Technik informatyk*	28	5	9	0
19	"522303"	Sprzedawca w branży przemysłowej	28	23	7	5
20	"811101"	Górnik eksploatacji podziemnej*	27	0	1	0
21	"753105"	Krawiec*	26	26	0	0
22	"411004"	Technik prac biurowych*	25	22	0	0
23	"751204"	Piekarz*	25	7	2	0
24	"311504"	Technik mechanik*	24	0	3	0
25	"314205"	Technik ogrodnik*	24	13	1	0
26	"331402"	Technik agrobiznesu*	24	17	4	3
27	"263102"	Ekonomista	23	14	9	8
28	"432103"	Magazynier	23	10	0	0
29	"514105"	Technik usług fryzjerskich*	22	22	7	7

Wśród 3761 bezrobotnych włączonych do ewidencji w ciągu 2013 roku, zawodu nie posiadały 1173 osoby tj. 31%.

W grupie posiadających zawód najczęściej rejestrowały się osoby posiadające zawód „Sprzedawca” oraz „Technik ekonomista”. Oba zawody były zdominowane przez kobiety. Kolejne pod względem liczebności zawody tj. Mechanik pojazdów samochodowych*, Robotnik budowlany i Murarz* były z kolei reprezentowane wyłącznie przez mężczyzn.

Bezrobotni posiadający doświadczenie zawodowe stanowili:

- 69 % rejestrujących się w ciągu 2013 roku bezrobotnych (rok wcześniej 70 %),
- 71 % zarejestrowanych w ostatnim dniu grudnia 2013 r. (rok wcześniej 70 %).

Sekcje PKD ostatniego miejsca pracy osób bezrobotnych oraz odsetek w odniesieniu do ogółu zarejestrowanych lub (odpowiednio) pozostających w rejestrze osób bezrobotnych posiadających staż pracy, przedstawiono w poniższej tabeli:

Tab. 4 Bezrobotni poprzednio pracujący wg najczęściej powtarzających się sekcji PKD ostatniego miejsca pracy

Sekcja PKD	Bezrobotni poprzednio pracujący zarejestrowani w 2013 roku		Bezrobotni poprzednio pracujący stan w końcu 2013 roku	
	liczba osób	odsetek do ogółu poprzednio pracujących	liczba osób	odsetek do ogółu poprzednio pracujących
Działalność nie zidentyfikowana	1002	38 %	683	36 %
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	372	14 %	281	15 %
Przetwórstwo przemysłowe	280	10 %	242	13 %
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	153	6 %	157	8 %
Budownictwo	212	8 %	134	7 %

Długotrwale bezrobotni

Osoby długotrwale bezrobotne, tj. pozostające w rejestrze co najmniej 12 miesięcy w ciągu ostatnich 24 miesięcy, stanowiły 49 % ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Łęcznej w ostatnim dniu grudnia 2013 r.

Zdecydowaną przewagę wśród osób długotrwale bezrobotnych stanowią kobiety – 64 %. W dn. 31-12-2013 r. w PUP Łeczna było zarejestrowanych 828 kobiet długotrwale bezrobotnych, co oznacza że ponad połowa kobiet pozostających w rejestrze posiada status osoby długotrwale bezrobotnej, podczas gdy wśród mężczyzn pozostających w rejestrze PUP na koniec roku odsetek ten wyniósł 42 %.

Wskaźnik długotrwałego bezrobocia liczony jako procentowy udział bezrobotnych pozostających w rejestrze pow. 12 miesięcy do ogółu bezrobotnych (według stanu na koniec roku). W poniższej tabeli wykazane zostały zawody, w których współczynnik długotrwałego bezrobocia jest najwyższy, przy czym pominięto zawody i specjalności, w których ogólna liczba zarejestrowanych bezrobotnych była niższa niż 10.

Tab. 5 Zawody osób bezrobotnych według wskaźnika długotrwałego bezrobocia

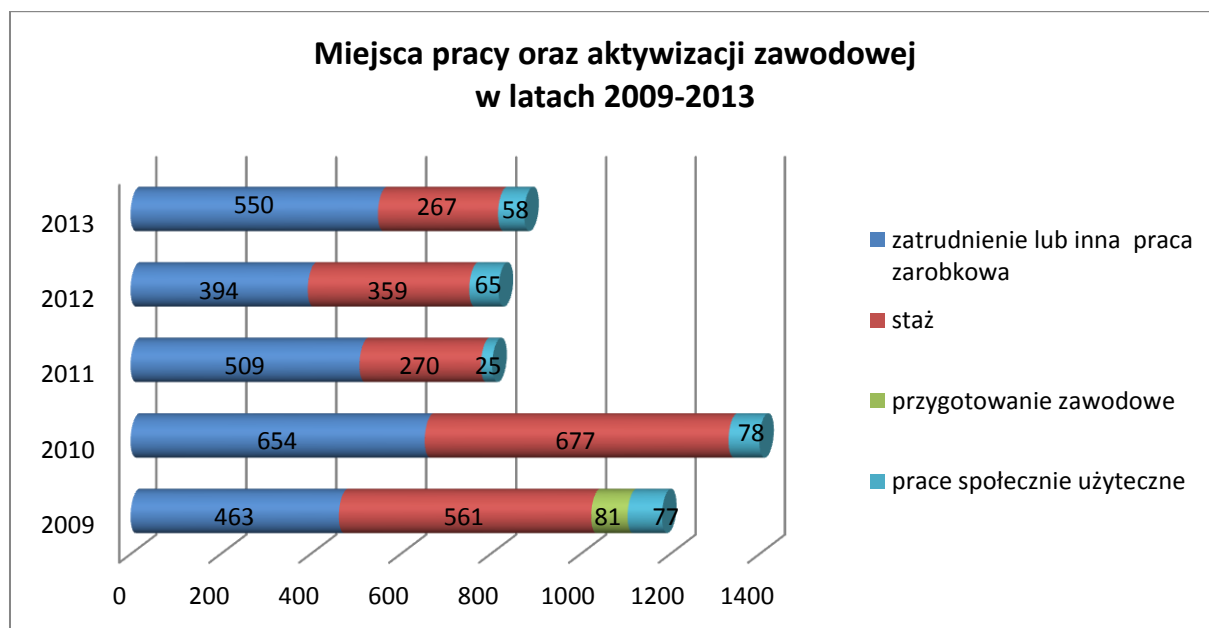
Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrob otni ogółem	Bezrobot ni powyżej 12 m-cy-razem	Wskaźnik długotrwałe go bezrobocia
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-	-6-
1.	"821304"	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	14	7	50,00%
2.	"611390"	Pozostali ogrodnicy	10	5	50,00%
3.	"723303"	Mechanik maszyn i urządzeń budowlanych i melioracyjnych	10	5	50,00%
4.	"431101"	Asystent do spraw księgowości	11	5	45,45%
5.	"722204"	Ślusarz*	41	18	43,90%
6.	"931301"	Robotnik budowlany	49	21	42,86%
7.	"753303"	Szwaczka	31	13	41,94%
8.	"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	23	9	39,13%
9.	"314205"	Technik ogrodnik*	17	6	35,29%
10.	"432103"	Magazynier	18	6	33,33%
11.	"523002"	Kasjer handlowy	12	4	33,33%
12.	"331403"	Technik ekonomista*	61	20	32,79%
13.	"263102"	Ekonomista	16	5	31,25%
14.	"515303"	Robotnik gospodarczy	16	5	31,25%
15.	"522301"	Sprzedawca*	100	31	31,00%
16.	"322002"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	33	10	30,30%
17.	"932101"	Pakowacz	10	3	30,00%
18.	"522304"	Sprzedawca w branży spożywczej	24	7	29,17%
19.	"512001"	Kucharz*	31	9	29,03%
20.	"711202"	Murarz*	42	12	28,57%
21.	"235107"	Pedagog	26	7	26,92%
22.	"411004"	Technik prac biurowych*	26	7	26,92%
23.	"513101"	Kelner*	19	5	26,32%
24.	"911207"	Sprzątaczką biurową	25	6	24,00%
25.	"331402"	Technik agrobiznesu*	21	5	23,81%
26.	"228301"	Fizjoterapeuta	15	3	20,00%
27.	"213204"	Inżynier ogrodnictwa	10	2	20,00%
28.	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	10	2	20,00%
29.	"752205"	Stolarz*	10	2	20,00%

Analiza ofert pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wg zawodów

Bardzo ważnym elementem oceny rynku pracy pod kątem nadwyżki i deficytu zasobów pracy w układzie zawodów i specjalności jest analiza ofert pracy.

Jednak trzeba mieć na uwadze, że zgodnie z zaleceniami MPiPS w „monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” uwzględniane są oferty pracy uwzględniające zgłoszone do powiatowego urzędu pracy wolne miejsca zatrudnienia i pracy zarobkowej (w tym: miejsca pracy w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych tzw. zatrudnienie subsydiowane), ale także oferty subsydiowanych miejsc aktywizacji zawodowej tj. staży i prac społecznie użytecznych.

W 2013 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Łęcznej wpłynęły oferty na 875 miejsc pracy oraz aktywizacji zawodowej, z czego 325 tj. 37 % to oferty staży oraz prac społecznie użytecznych.

Jak widać na powyższym wykresie liczba miejsc odbywania stażu jest niższa niż w latach 2009 - 2010, ale wyższa niż w latach 2011-2012. W porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła liczba ofert pracy, a zmalała liczba miejsc w ramach staży.

Jednakże wpływ subsydiowanych form zatrudnienia na kształtowanie popytu na pracę w powiecie łęczyńskim jest ciągle wysoki i w znaczny sposób wpływa na ożywienie regionalnego rynku pracy. Pracodawcy nadal chętnie korzystają z różnych form pomocy Urzędu, a zatrudnienie subsydiowane (dofinansowywane ze środków Funduszu Pracy), to

także, oprócz miejsc aktywizacji zawodowej, dofinansowanie pracodawcom miejsc pracy dla zatrudnionych osób bezrobotnych w ramach, m.in.:

- prac interwencyjnych – w 2013 zatrudnienie w ten sposób pozyskały 43 osoby,
- robót publicznych – 29 osób,
- refundacji pracodawcom kosztów doposażenia lub wyposażenia stanowiska pracy utworzono w ten sposób 22 miejsca pracy.

Niewielka liczba ofert pracy na terenie powiatu łęczyńskiego, niepowstawanie nowych zakładów pracy oraz trudności, z jakimi borykają się pracodawcy istniejący na rynku – głównie drobni przedsiębiorcy, których w związku z wysokimi kosztami pracy nie stać na utrzymanie pracownika, powodują, że duże znaczenie na kształtowanie popytu o pracę mają subsydiowane formy zatrudnienia, a także aktywność osób bezrobotnych w poszukiwaniu miejsca pracy poza granicami powiatu.

Zawody, jakich dotyczyły zgłaszane do Powiatowego Urzędu Pracy w Łęczynej miejsca pracy oraz aktywizacji zawodowej przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tab.6 Zawody najczęściej zgłaszane w ofertach pracy oraz aktywizacji zawodowej w 2013 r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2013 roku	Oferty pracy zgłoszone w końcu 2013 roku
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-
1	"515303"	Robotnik gospodarczy	106	0
2	"932913"	Sortowacz	76	0
3	"522301"	Sprzedawca*	52	0
4	"411004"	Technik prac biurowych*	44	0
5	"523002"	Kasjer handlowy	25	0
6	"941201"	Pomoc kuchenna	24	0
7	"522303"	Sprzedawca w branży przemysłowej	22	0
8	"422201"	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	17	0
9	"911207"	Sprzątaczką biurową	17	0
10	"332203"	Przedstawiciel handlowy	16	0
11	"524902"	Doradca klienta	16	0
12	"722301"	Frezer	15	0
13	"432103"	Magazynier	13	0
14	"741207"	Elektromonter (elektryk) zakładowy	13	0
15	"514101"	Fryzjer*	11	0
16	"834401"	Kierowca operator wózków jezdniowych	11	0
17	"911290"	Pozostałe pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne	11	0

18	"741101"	Elektromonter instalacji elektrycznych	8	0
19	"931205"	Robotnik drogowy	8	0
20	"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	8	0
21	"512001"	Kucharz*	7	0
22	"723307"	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	7	0
23	"833203"	Kierowca samochodu ciężarowego	7	0

Najczęściej wśród zgłaszanych ofert pojawiały się zawody z „grupy 5” „Pracownicy usług i sprzedawcy” oraz „grupy 9” – „Pracownicy przy pracach prostych”. Należy zauważyć, że na pierwszych lokatach w tabeli znalazły się zawody, gdzie większość ofert stanowiły oferty miejsc aktywizacji zawodowej (prace społecznie użyteczne, staże) oraz zatrudnienia subsydiowanego (prac interwencyjnych, robót publicznych).

Oferty pracy oraz miejsc aktywizacji zawodowej najczęściej zgłaszane były przez pracodawców prowadzących działalność związaną z handlem hurtowym i detalicznym oraz naprawą pojazdów oraz administrację publiczną i przetwórstwo przemysłowe.

Tab.7 Oferty pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, zgłaszane w 2013 r., wg sekcji PKD

Sekcja PKD	Oferty pracy zgłoszone w 2013 roku	Oferty pracy stan w końcu 2013 roku
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	188	0
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	176	0
Przetwórstwo przemysłowe	175	1
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	57	0
Budownictwo	52	0
Edukacja	43	0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	31	0
Transport i gospodarka magazynowa	27	3
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	22	0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	18	0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	17	0
Pozostała działalność usługowa	17	0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	13	0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	12	0
Górnictwo i wydobywanie	9	0
Informacja i komunikacja	9	0
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	4	0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz	3	0

działalność związana z rekultywacją		
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2	0
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0
Działalność nie zidentyfikowana	0	0
<i>Ogółem</i>	875	4

Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Analizując dane sytuację na lokalnym rynku pracy pod kątem zawodów deficytowych i nadwyżkowych należy mieć na uwadze, że przy 2588 rejestrujących się w ciągu roku osobach bezrobotnych posiadających zawód (ogółem: 3761 osób), wpłynęło 875 ofert pracy oraz aktywizacji zawodowej.

Zgodnie z założeniami metodycznymi dotyczącymi opracowania monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w PUP Łęczna odnotowano w 2013 r.:

- 471 zawodów nadwyżkowych,
- 80 zawodów deficytowych,
- 21 zawodów wykazujących równowagę na rynku pracy.

Zawody deficytowe

Zawód deficytowy oznacza, iż w danym zawodzie (na lokalnym rynku pracy) jest większe zapotrzebowanie wyrażone liczbą zgłaszanych ofert pracy i miejsc aktywizacji zawodowej niż liczba zarejestrowanych w Urzędzie bezrobotnych posiadających ten zawód.

Zawody deficytowe tj. o wskaźniku intensywności nadwyżki (deficytu) większym niż 1,1 zamieszczone zostały w poniższej tabeli. Zgodnie z zaleceniami MPiPS, w poniższym zestawieniu pominięto zawody, o maksymalnym wskaźniku deficytu (56 zawodów), tj. takie, w których nie zarejestrował się żaden bezrobotny oraz zawody z grup kończących się symbolem „90” tj. zawodów z grup „Pozostali...” (2 zawody).

W celu uzyskania bardziej wyraźnych deficytów pominięto także zawody, w których średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2013 roku $< 0,25$, tzn. w ciągu roku zgłoszono mniej niż 3 oferty pracy.

Tab. 8 Zawody deficytowe w 2013 r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2012 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2012 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2012 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-	-6-	-7-
1	"932913"	Sortowacz	6,3333	0,4167	-5,9167	15,2
2	"722301"	Frezer	1,25	0,1667	-1,0833	7,5
3	"422201"	Pracownik centrum	1,4167	0,25	-1,1667	5,6667

		obsługi telefonicznej (pracownik call center)				
4	"515303"	Robotnik gospodarczy	8,8333	1,75	-7,0833	5,0476
5	"811106"	Operator ładowarki	0,3333	0,0833	-0,25	4
6	"524902"	Doradca klienta	1,3333	0,3333	-1	4
7	"524502"	Sprzedawca w stacji paliw	0,25	0,0833	-0,1667	3
8	"932910"	Pomocnik piekarza	0,5	0,1667	-0,3333	3
9	"721404"	Monter konstrukcji stalowych	0,4167	0,1667	-0,25	2,5
10	"816003"	Operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego*	0,4167	0,1667	-0,25	2,5
11	"332203"	Przedstawiciel handlowy	1,3333	0,6667	-0,6667	2
12	"741207"	Elektromonter (elektryk) zakładowy	1,0833	0,5833	-0,5	1,8571
13	"411004"	Technik prac biurowych*	3,6667	2,0833	-1,5833	1,76
14	"941201"	Pomoc kuchenna	2	1,25	-0,75	1,6
15	"214404"	Inżynier mechanik - maszyny i urządzenia przemysłowe	0,25	0,1667	-0,0833	1,5
16	"811104"	Operator koparki	0,25	0,1667	-0,0833	1,5
17	"523002"	Kasjer handlowy	2,0833	1,6667	-0,4167	1,25
18	"911206"	Salowa	0,5	0,4167	-0,0833	1,2

Zawody nadwyżkowe

Zawody, w których wystąpiła najwyższa nadwyżka rejestrujących się bezrobotnych nad liczbą zgłoszonych ofert pracy przedstawiono w poniższej tabeli.

Podobnie jak w poprzednim przypadku, aby wyodrębnić zawody najbardziej nadwyżkowe, nie brano pod uwagę zawodów, w których średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2013 roku $< 0,8333$ tj. w ciągu całego roku zarejestrowano mniej niż 10 bezrobotnych i jednocześnie średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2013 roku $< 0,5$, tzn. różnica pomiędzy liczbą bezrobotnych zarejestrowanych w ciągu roku (napływem) i liczbą zgłoszonych w tym czasie ofert pracy jest mniejsza niż 6.

Tab. 9 Zawody nadwyżkowe w 2013 r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2013 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2013 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2013 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-	-6-	-7-
1	"722204"	Ślusarz*	0,0833	3,4167	3,3333	0,0244
2	"351203"	Technik informatyk*	0,0833	2,3333	2,25	0,0357
3	"242217"	Specjalista administracji publicznej	0,1667	4,5833	4,4167	0,0364
4	"711202"	Murarz*	0,1667	4,3333	4,1667	0,0385
5	"753105"	Krawiec*	0,0833	2,1667	2,0833	0,0385
6	"816029"	Operator urządzeń przetwórstwa owocowo-warzywnego	0,0833	1,5833	1,5	0,0526
7	"311303"	Technik elektryk*	0,0833	1,1667	1,0833	0,0714
8	"931301"	Robotnik budowlany	0,3333	4,4167	4,0833	0,0755
9	"213205"	Inżynier rolnictwa	0,0833	0,8333	0,75	0,1
10	"243106"	Specjalista do spraw marketingu i handlu	0,0833	0,8333	0,75	0,1
11	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	0,5	4,4167	3,9167	0,1132
12	"751201"	Cukiernik*	0,1667	1,25	1,0833	0,1333
13	"228301"	Fizjoterapeuta	0,25	1,75	1,5	0,1429
14	"524404"	Telemarketer	0,25	1,75	1,5	0,1429
15	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	0,1667	1,0833	0,9167	0,1538
16	"522304"	Sprzedawca w branży spożywczej	0,5	3,0833	2,5833	0,1622
17	"713102"	Malarz budowlany	0,1667	1	0,8333	0,1667
18	"263102"	Ekonomista	0,3333	1,9167	1,5833	0,1739
19	"712601"	Hydraulik	0,25	1,1667	0,9167	0,2143
20	"512001"	Kucharz*	0,5833	2,5	1,9167	0,2333
21	"514101"	Fryzjer*	0,9167	3,8333	2,9167	0,2391
22	"751204"	Piekarz*	0,5	2,0833	1,5833	0,24
23	"513101"	Kelner*	0,3333	1,25	0,9167	0,2667
24	"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	0,6667	2,4167	1,75	0,2759
25	"752205"	Stolarz*	0,3333	1,0833	0,75	0,3077
26	"833203"	Kierowca samochodu ciężarowego	0,5833	1,75	1,1667	0,3333
27	"932101"	Pakowacz	0,5	1,3333	0,8333	0,375
28	"235914"	Wychowawca w placówkach	0,3333	0,8333	0,5	0,4

		oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych				
29	"522301"	Sprzedawca*	4,3333	9,25	4,9167	0,4685
30	"911207"	Sprzątaczką biurową	1,4167	2,5833	1,1667	0,5484
31	"432103"	Magazynier	1,0833	1,9167	0,8333	0,5652
32	"522303"	Sprzedawca w branży przemysłowej	1,8333	2,3333	0,5	0,7857

Zgodnie z zaleceniami MPiPS w powyższej tabeli nie ujęto także 572 zawodów, w których wskaźnik intensywności (nadwyżki) deficytu zawodów był równy 0, przy czym w liczbie tej znalazło się 61 zawodów, gdzie nie odnotowano także rejestrujących się w ciągu roku bezrobotnych, 148 – w których w ciągu roku zarejestrował się tylko 1 bezrobotny, 62 – 2 bezrobotnych. Jednak część zawodów ze wskaźnikiem intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów równym 0 należałoby traktować jako zawody nadwyżkowe, w szczególności te, w których odnotowano znaczną liczbę rejestrujących się bezrobotnych. W poniższej tabeli przedstawiono te zawody, w których nie zgłoszono ofert pracy, ale średnia miesięczna liczby zarejestrowanych bezrobotnych jest większa lub równa jeden, co oznacza, że w ciągu roku w PUP zarejestrowało się co najmniej 12 osób posiadających dany zawód.

Tab.10 Zawody o wskaźniku intensywności nadwyżki równym 0.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2013 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2013 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2013 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-	-6-	-7-
1	"000000"	Bez zawodu	0	97,75	97,75	0
2	"331403"	Technik ekonomista*	0	5,75	5,75	0
3	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	0	4,25	4,25	0
4	"235107"	Pedagog	0	3,3333	3,3333	0
5	"322002"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	0	3,1667	3,1667	0
6	"311703"	Technik górnictwa podziemnego*	0	2,75	2,75	0
7	"753303"	Szwaczka	0	2,4167	2,4167	0
8	"811101"	Górník eksploatacji podziemnej*	0	2,25	2,25	0
9	"311504"	Technik mechanik*	0	2	2	0
10	"314205"	Technik ogrodnik*	0	2	2	0

11	"331402"	Technik agrobiznesu*	0	2	2	0
12	"514105"	Technik usług fryzjerskich*	0	1,8333	1,8333	0
13	"311204"	Technik budownictwa*	0	1,4167	1,4167	0
14	"261906"	Prawnik legislator	0	1,25	1,25	0
15	"314207"	Technik rolnik*	0	1,1667	1,1667	0
16	"613003"	Rolnik*	0	1,1667	1,1667	0
17	"213204"	Inżynier ogrodnictwa	0	1,0833	1,0833	0
18	"242190"	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	0	1,0833	1,0833	0
19	"611390"	Pozostali ogrodnicy	0	1,0833	1,0833	0
20	"712904"	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie*	0	1,0833	1,0833	0
21	"821304"	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	0	1,0833	1,0833	0
22	"311924"	Technik technologii odzieży*	0	1	1	0

Zawody wykazujące równowagę

W 2013 roku w PUP Łęczna wystąpiło 21 zawodów wykazujących równowagę na rynku pracy. Jednak w 12 spośród tych zawodów, w ciągu roku zarejestrował się tylko 1 bezrobotny oraz zgłoszono tylko 1 ofertę pracy, w siedmiu kolejnych – 2 oferty i dwóch bezrobotnych. Pozostałe zawody „zrównoważone” wykazane zostały w poniższej tabeli:

Tab. 11 Zawody wykazujące równowagę

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2013 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2013 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2013 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-	-6-	-7-
1	"741101"	Elektromonter instalacji elektrycznych	0,6667	0,6667	0	1
2	"411090"	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	0,5	0,5	0	1

Podsumowanie

Sporządzony monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz analiza napływu bezrobotnych oraz ofert pracy nasuwają następujące wnioski:

- liczba zarejestrowanych bezrobotnych (stan bezrobocia) od trzech lat utrzymuje się na porównywalnym poziomie (w ciągu 2013 roku wzrosła zaledwie o 1,9 % w porównaniu do roku poprzedniego (rok wcześniej – o 1,2 %);
- w porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił wzrost napływu bezrobotnych do ewidencji PUP o 217 osób (6 %), przy czym nie osiągnął jeszcze poziomu z roku 2011 i lat poprzednich;
- wzrosła też liczba bezrobotnych wyłączonych z rejestru - o 198 osób (6 %), rok wcześniej odnotowano spadek o 16 %;
- 29 % bezrobotnych nie posiadało doświadczenia zawodowego ani zawodu wyuczonego;
- zawodem wyraźnie dominującym wśród osób bezrobotnych jest „Sprzedawca” , posiada go ok. 5% bezrobotnych, przy czym jest to zawód bardzo sfeminizowany: kobiety stanowią 100 % bezrobotnych zarejestrowanych na koniec roku oraz 95 % rejestrujących się w ciągu roku;
- spośród bezrobotnych poprzednio pracujących (stanowiących 72 % pozostających w rejestrze PUP w ostatnim dniu roku) poza działalnością niezidentyfikowaną dominowali bezrobotni pracujący poprzednio w sekcji „Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle” – 14% oraz „Przetwórstwo przemysłowe” – 10 %,
- największy odsetek osób długotrwale bezrobotnych spośród pozostających w rejestrze występował dla zawodów: Monter podzespołów i zespołów elektronicznych – 50 %, Pozostali ogrodnicy – 50 %; Mechanik maszyn i urządzeń budowlanych i melioracyjnych – 50 %,
- w 2013 r. wzrosła, w porównaniu z rokiem poprzednim, liczba zgłaszanych miejsc pracy (zatrudnienie i inna praca zarobkowa) – o 156 ofert tj. 40 % (rok wcześniej odnotowano spadek na poziomie 23 %); spadła natomiast o 26 % liczba ofert dot. staży (rok wcześniej odnotowano wzrost o 33 %);
- wolne miejsca pracy oraz aktywizacji zawodowej zgłaszane były najczęściej dla zawodów „Robotnik gospodarczy” (106 miejsc tj. 12 % ogółu), „Sortowacz” (76 – 9 %) „Sprzedawca” (52 – 6 %), „Technik prac biurowych” (44 – 5 %);

dominowały więc zawody, których najczęściej dotyczą oferty miejsc aktywizacji zawodowej (staży i prac społecznie użytecznych) oraz zatrudnienia subsydiowanego (prac interwencyjnych, robót publicznych);

- zawodami deficytowymi w 2013 były: *Sortowacz, Frezer, Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center), Robotnik gospodarczy, Operator ładowarki, Doradca klienta, Sprzedawca w stacji paliw, Pomocnik piekarza, Monter konstrukcji stalowych, Operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego**, *Przedstawiciel handlowy, Elektromonter (elektryk) zakładowy, Technik prac biurowych**, *Pomoc kuchenna, Inżynier mechanik - maszyny i urządzenia przemysłowe, Operator koparki, Kasjer handlowy, Salowa*, przy czym najwyższym deficytem siły roboczej (liczonym jako różnica pomiędzy średniomiesięczną zgłaszaną liczbą ofert pracy i aktywizacji zawodowej a średniomiesięczną liczbą rejestrujących się bezrobotnych w danym zawodzie) charakteryzowały się: „*Robotnik gospodarczy*” oraz „*Sortowacz*”. Są to zawody najczęściej zgłaszane w ofertach staży, prac społecznie użytecznych oraz zatrudnienia subsydiowanego, więc albo nie dotyczą samego zatrudnienia tylko aktywizacji zawodowej, albo jest to zatrudnienie sezonowe.

Łęczyński rynek pracy ma charakter typowo nadwyżkowy, co oznacza że liczba bezrobotnych znacznie przewyższa liczbę zgłaszanych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej. Zawody nadwyżkowe stanowiły 82% spośród 572 odnotowanych w PUP Łęczna w 2013 roku zawodów i specjalności, podczas gdy zawody deficytowe zaledwie 14 %, a wykazujące równowagę – 4 %.

Niepokojącym jest fakt, że niektóre z zawodów możliwych do uzyskania w wyniku kształcenia zawodowego (średniego lub zasadniczego), w tym także w szkołach z terenu powiatu łęczyńskiego, jak np. „Technik ekonomista”, „Kucharz małej gastronomii”, „Technik żywienia i gospodarstwa domowego”, „Technik górnictwa podziemnego” znalazła się w grupie zawodów nadwyżkowych ze wskaźnikiem intensywności nadwyżki równym 0. Niezasadnym byłoby jednak wyciąganie jednoznacznych wniosków dot. przyszłych kierunków kształcenia zawodowego na terenie powiatu jedynie na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, gdyż metodologia tego opracowania nie obejmuje wielu aspektów charakterystycznych dla współczesnego rynku pracy. Pomija m. in. aspekt wielozawodowości osób bezrobotnych, pod uwagę brany jest jedynie zawód, określony w Syriuszu - systemie obsługi bezrobotnych, jako zawód „do statystyk”. Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) liczony jest w odniesieniu do napływu bezrobotnych i ofert pracy (wraz z ofertami miejsc aktywizacji zawodowej) w ciągu roku, nie uwzględniając wyłączeń z bezrobocia. Z kolei w ofertach pracy zgłaszanych przez pracodawców: zawody

często nie pokrywają się z zawodami szkolnymi, a sam kierunek wykształcenia (zawód) nie jest głównym czynnikiem determinującym zatrudnienie. Istotne jest doświadczenie zawodowe.

Szokującą informacją jest pojawienie się na liście zawodów nadwyżkowych i to ze wskaźnikiem intensywności nadwyżki równym 0 zawodu „Technik górnictwa podziemnego”, co wynika ze specyfiki tego zawodu, a dokładniej z faktu, że absolwenci tej szkoły nie mogą podjąć pracy w uzyskanym zawodzie przed ukończeniem 21 roku życia, w związku z czym często rejestrują się jako bezrobotni, jednak na krótki okres, gdyż z uzyskaniem zatrudnienia nie mają problemu. Jednakże jak już zostało wspomniane metodologia, na której jest oparty monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych nie uwzględnia wyłączeń z bezrobocia, a jedynie napływ bezrobotnych i ofert pracy dla poszczególnych zawodów, co w pewnych branżach (m. in. górnictwo, budownictwo, z których tylko nieznaczna część ofert pracy wpływa do publicznych służb zatrudnienia) może dawać nieprawdziwy obraz rynku pracy.

Pracodawcy zgłaszając oferty pracy dopuszczają zazwyczaj pewną dowolność, co do zawodów posiadanych przez potencjalnych kandydatów do pracy, do celów statystycznych musi zostać wybrany tylko jeden zawód. Zdarzają się też oferty, w których trudno jednoznacznie przypisać zawód z Polskiej Klasyfikacji Zawodów i Specjalności do stanowiska, na które pracodawca składa zapotrzebowanie.

Powyższe czynniki wpływają na fakt, że zawody zgłaszane w ofertach pracy nie zawsze pokrywają się z zawodami osób bezrobotnych, a wyniki monitoringu dają obraz lokalnego rynku pracy odmienny od pogładowego (intuicyjnego) ukształtowanego w społeczeństwie oraz od obserwowanego przez osoby bezpośrednio z nim związane (pośredników pracy, doradców zawodowych). Tym bardziej, że w monitoringu oferty miejsc aktywizacji zawodowej są traktowane na równi z ofertami pracy. Jest to szczególnie widoczne w przypadku zawodów deficytowych, wśród których znalazły się m. in. zawody takie jak: „Robotnik gospodarczy”, „Sortowacz”, „Technik prac biurowych”, „Pomoc kuchenna”, „Salowa”, gdzie duża liczba ofert była generowana przez miejsca aktywizacji: (prace społecznie użyteczne oraz staże).

Powiatowy Urząd Pracy w Łęcznej

**MONITORING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE ŁĘCZYŃSKIM
W 2013 ROKU**

RAPORT II/P/2013

Łęczna, Marzec 2014